

HYVINKÄÄN MUSIIKKIOPISTON OPETUSSUUNNITELMA

1.8.2018

Päivitetty 25.4.2019

Hyvinkään musiikkiopiston Kannatusyhdistys ry:n hyväksymä 25.4.2019

SISÄLLYS

1 OPPILAITOKSEN TOIMINTA-AJATUS	2
2 HYVINKÄÄN MUSIIKKIOPISTON ARVOT	2
3 OPPIMISKÄSITYS	3
4 OPPIMISYMPÄRISTÖ	3
5 TYÖTAVAT	3
6 OPPILAITOKSEN TOIMINTAKULTTUURI	4
7 OPETUKSEN RAKENNE JA LAAJUUS SEKÄ OPETUKSEN YLEISET TAVOITTEET	4
7.1 VARHAISIÄN MUSIIKKIKASVATUS	7
7.2 PERUSOPINNOT	7
7.3 PERUSOPINTOJEN ARVIOINTI	10
7.4 SYVENTÄVÄT OPINNOT	11
7.4.1 SYVENTÄVIEN OPINTOJEN ARVIOINTI	16
7.4.2 LAAJAN OPPIMÄÄRÄN ARVIOINNIN KOHTEET JA ARVIOINTIKRITEERIT	17
7.5 AVOIN OPETUS	17
8 OPETUSJÄRJESTELYT	18
10 OSAAMISEN TUNNUSTAMINEN JA OPINTOJEN HYVÄKSILUKEMINEN	18
11 OPPIMÄÄRÄN YKSILÖLLISTÄMINEN	18
12 OPPILAAXI OTTAMISEN PERIAATTEET	18
13 YHTEISTYÖ HUOLTAJIEN JA MUIDEN TAHOJEN KANSSA	18
14 OMAN ALUEEN KULTTUURIPALVELUJEN TUOTTAMINEN	19
15 TOIMINNAN JATKUVA KEHITTÄMINEN	19
16 SOITINSÄÄTIÖ	19
17 OPETUSSUUNNITELMAN SOVELTAMINEN	20
18 TODISTUKSET	20
LIITE: Todistukset ja niihin merkittävät tiedot	21

1 OPPILAITOKSEN TOIMINTA-AJATUS

Hyvinkään musiikkiopiston tehtävänä on antaa ensisijaisesti lapsille ja nuorille tavoitteellista ja tasolta toiselle etenevää musiikin opetusta. Tehtävänä on tarjota oppilaille mahdollisuuksia opiskella musiikkia pitkäjänteisesti, päämäärätietoisesti ja omien kiinnostuksen kohteiden suuntaisesti. Opetuksella edistetään musiikkisuhteen kehittymistä sekä elinikäistä musiikin oppimista ja harrastamista. Opetus kehittää musiikillista osaamista ja antaa valmiuksia hakeutua musiikkialan ammatilliseen ja korkea-asteen koulutukseen.

Musiikkiopiston opinnot tukevat oppilaiden luovan ajattelun ja osallisuuden kehittymistä. Taiteen perusopetus luo edellytyksiä taiteen ja taidekasvatuksen kehittämiseksi. Hyvinkään musiikkiopistossa taiteen perusopetusta toteutetaan osin myös yhteistyössä muiden taidekasvatusta antavien oppilaitosten ja tahojen kanssa paikallisesti, valtakunnallisesti ja kansainvälisesti. Tehtävänä on antaa monipuolista ja korkeatasoista musiikin opetusta sekä vaalia ja kehittää musiikkikulttuuria.

2 HYVINKÄÄN MUSIIKKIOPISTON ARVOT

Hyvinkään musiikkiopiston toimintaa linjaavat seuraavat arvovalinnat:

Oikeudenmukaisuus ja tasa-arvo

Jokainen yksilö on yhtä arvokas ja kaikkiin sovelletaan samoja sääntöjä. Tavoitteena on luottamus ja keskinäinen kunnioitus jokaisen yksilölliset tarpeet huomioiden.

Henkinen kasvu

Tuemme oppilaiden kasvua musiikin keinoin. Päämääränä on terveen itsetunnon ja myönteisen musiikillisen minäkuvan kehittyminen, omien vahvuuksien löytäminen sekä luovuuden ja tavoitteellisen työskentelyn lisääntyminen.

Yhteisöllisyys

Meillä on yhteiset päämäärät ja toimimme yhdessä niiden saavuttamiseksi. Olemme myös osa paikallista kulttuuria ja haluamme tehdä yhteistyötä sekä edistää kaupunkimme ja sen lähialueiden asukkaiden hyvinvointia.

Laatu

Toimimme tavoitteellisesti ja tarjoamme laadukasta opetusta ammattitaitoisten opettajien johdolla. Haluamme antaa oppilaille mahdollisimman laajan musiikillisen yleissivistyksen, tyylilajien kirjon huomioon ottaen.

Ilo

Musiikki tuo iloa elämään. Uskomme musiikin hyvää tekevään vaikutukseen sekä oppimisen ja yhdessä tekemisen tuottamaan iloon.

3 OPPIMISKÄSITYS

Oppilaslähtöinen oppimiskäsitys on toimintamme perusta. Oppilas kasvaa turvallisessa, elämyksiä tarjoavassa oppimisympäristössä omien edellytystensä mukaan ja saa sopivaa vastuuta yksin sekä ryhmässä. Jokainen oppilas voi kokea olevansa tarpeellinen musiikkiopistossamme.

Opettajalla on keskeinen merkitys oppimisympäristön kehittämisessä sellaiseksi, että se mahdollistaa erilaisten oppilaiden edistymisen. Oppilasta kannustetaan asettamaan tavoitteita ja toimimaan tavoitteiden suuntaisesti sekä itsenäisesti että vuorovaikutuksessa muiden kanssa. Oppilasta ohjataan ymmärtämään kokemuksiaan, tiedostamaan omat tapansa oppia ja käyttämään tätä tietoa oman oppimisensa kehittämiseen.

Harjoittelu ja harjoittelemaan oppiminen ovat välttämättömiä taitojen kehittymisen edellytyksiä. Myönteiset tunnekokemukset, oppimisen ilo ja uutta luova toiminta edistävät oppimista ja innostavat kehittämään omaa osaamista. Oppimisprosessin aikana on tärkeää, että oppilas saa kannustavaa, monipuolista ja realistista palautetta, joka edistää oppimista ja vahvistaa oppilaan luottamusta omiin mahdollisuuksiinsa.

4 OPPIMISYMPÄRISTÖ

Musiikkiopistossa vaalitaan turvallista oppimisympäristöä. Sen tehtävänä on tukea oppimista ja pitkäjänteistä työskentelyä. Keskeistä on myönteinen ilmapiiri, vuorovaikutus opettajan, oppilaan ja kodin välillä, oppilaiden kesken sekä erilaisten oppimis-, työskentely- ja arviointitapojen huomioon ottaminen.

Onnistumisen kokemukset kannustavat oppilasta luovaan ja itsenäiseen ajatteluun sekä motivoivat opiskeluun. Motivoivassa ilmapiirissä oppilas voi kehittää kykyjään ja ilmaisutaitojaan tavoitteellisesti ja monipuolisesti.

Oppimisympäristöön kuuluu myös koti. Huoltajien kannustava tuki on oppilaalle erittäin tärkeää. Musiikkiopisto pyrkii avoimeen yhteistyöhön kodin kanssa oppilaan koko opiskelun ajan.

5 TYÖTAVAT

Opintojen painopiste on oppilaan henkilökohtaisessa opetuksessa. Oppilaalle tarjotaan myös mahdollisuuksia monimuotoiseen yhteistoiminnalliseen musiikin tekemiseen ja opiskeluun. Tavoitteisiin perustuvat ja oppilaan oppimista edistävät työtavat vahvistavat oppilaan motivaatiota ja itseohjautuvuutta. Työtapojen monipuolisuutta edistetään muun muassa hyödyntämällä teknologiaa tarkoituksenmukaisella tavalla. Oppimaan oppimisen taidot kehittyvät, kun oppilas osallistuu työskentelyn suunnitteluun ja arviointiin.

Opetuksessa käytetään vaihtelevia työtapoja oppiaineiden ja oppijoiden erilaisia tavoitteita huomioiden. Päämääränä on löytää oppilaalle sellaiset työtavat, joilla hän voi saavuttaa oppimistavoitteensa ja saada eväitä elinikäiseen musiikin harrastamiseen.

Työtapoja ovat muun muassa soittaminen, laulaminen, esiintyminen, improvisointi, kehorytmiikka, konserttikuuntelut, loruilu, luokka- tai ryhmätunnit, musiikin kuuntelu, musiikkiliikunta, työpajatoiminta, pelit, periodiopiskelu, projektit, soittamisen kuvaus ja äänitys, sovittaminen, säveltäminen, teknologia, testit ja kokeet, tilapäinen opettaja- tai oppilasvaihto, vertaisoppiminen sekä yhteissoitto.

Soittotunnit, yhteissoitto ja musiikin perusteiden tunnit tukevat toisiaan. Musiikin perusteiden opetuksessa voidaan käyttää oppilaan omaa soitinta.

6 OPPILAITOKSEN TOIMINTAKULTTUURI

Hyvinkään musiikkiopistossa on tavoitteena luoda oppimista ja hyvinvointia edistävää toimintakulttuuria, mikä edellyttää aitoa kohtaamista sekä välittävää ja kunnioittavaa vuorovaikutusta. Lähtökohtana on oppilaiden, opettajien ja vanhempien kokemus osallisuudesta, joka syntyy yhdessä toimimisesta ja kaikkien ottamisesta mukaan toimintaan.

Kannustavassa toimintakulttuurissa hyväksytään myös oppiminen epäonnistumisten kautta. Arjen valinnoissa ja toiminnassa otetaan huomioon kestävä elämäntapa, kulttuurinen monimuotoisuus ja kielitietoisuus. Yhteinen toimintakulttuuri ohjaa myös taiteenalaan liittyvien oikeudellisesti suojeltujen etujen kuten sananvapauden, yksityisyyden suojan ja tekijänoikeuksien tuntemiseen.

Toimintakulttuurin kehittäminen tarkoittaa jatkuvaa pedagogiikan ja taiteenalan osaamisen kehittämistä. Olennaista toimintakulttuurin kehittämisessä on oppilaitoksen johtaminen sekä opetuksen arkikäytäntöjen organisointi, suunnittelu, toteuttaminen ja arviointi. Avointa ja rakentavaa vuorovaikutusta tarvitaan sekä oppilaitoksen sisäisessä että huoltajien ja muiden tahojen kanssa tehtävässä yhteistyössä.

7 OPETUKSEN RAKENNE JA LAAJUUS SEKÄ OPETUKSEN YLEISET TAVOITTEET

Hyvinkään musiikkiopisto tarjoaa laajan oppimäärän mukaista perusopetusta hyvinkääläisille lapsille ja nuorille. Laajan oppimäärän opinnot jakaantuvat varhaisiän opintoihin, perusopintoihin (800 laskennallista viikkotuntia) sekä niille rakentuviin syventäviin opintoihin (500 laskennallista viikkotuntia). Syventäviin opintoihin kuuluu lopputyö. Opintojen aikana jokaisella oppilaalla on pääinstrumentti.

Opetuksen painopiste on instrumenttiopinnoissa. Instrumenttiopinnot muodostuvat neljästä Instrumentti ja yhteismusisointi -opintokokonaisuudesta. Instrumentti ja yhteismusisointi 1-3 sisältyvät perusopintoihin ja Instrumentti ja yhteismusisointi 4 syventäviin opintoihin. Erityisesti instrumenttiopintoihin kuuluu myös omaa harjoittelua kotona.

Oppimäärää ja opetusta voidaan yksilöllistää vammaisuuden, sairauden tai muun näihin verrattavissa olevan syyn vuoksi. Tämä yksilöllistäminen tehdään kuitenkin aina harkinnan mukaan kaikkia osapuolia kuullen yhdessä rehtorin kanssa.

Opetuksessa otetaan huomioon musiikin alan ammatteihin pyrkivien erityistarpeet.

Oppilaalla on mahdollisuus rakentaa jo perusopintojen aikana omia opintopolkujaan. Instrumenttiopintojen alkuvaiheessa huomioidaan esimerkiksi varhaisiän musiikkikasvatuksen piirissä saatu osaaminen. Oppilaan oma soittotunti on pääosin kestoaltaan 45 min, mutta opetusta voidaan järjestää joustavasti yksilöopetuksena, pariopetuksena tai ryhmäopetuksena. Oman soittotunnin pituus voi tällöin vaihdella 30–60 min välillä oppilaan tarpeiden mukaan.

Oppilaalla on mahdollisuus anoa sivuainetta Instrumentti ja yhteismusisointi 2 -opintokokonaisuuden suoritettuaan. Rehtori voi tehdä päätöksen pääaineen vaihdosta oppilasta, huoltajia sekä pääaineen opettajaa kuultuaan. Oppilasta kannustetaan pitkäjänteiseen opiskeluun.

Musiikin esittäminen ja kuuntelu ovat keskeinen osa opintoja. Oppilaan toivotaan esiintyvän mahdollisimman paljon jo ensimmäisestä opintovuodesta alkaen. Vuosittain perus- ja syventävien opintojen oppilaan edellytetään osallistuvan kuulijana vähintään kolmeen musiikkiopiston järjestämään tai suositteluun konserttiin.

Perusopintojen laskennallinen kesto on noin 7–9 vuotta. Syventävien opintojen laskennallinen kesto on 3–4 vuotta. Opiskelijalla on mahdollisuus anoa lisävuosia rehtorilta.

Musiikkiopiston hallitus voi evätä oppilaan opinto-oikeuden, mikäli on käynyt ilmeiseksi, ettei hänellä ole edellytyksiä opintojen suorittamiseen kohtuullisessa ajassa.

Seuraavalla sivulla (sivu 6) opintojen rakennetta havainnollistetaan kuviolla (Kuvio 1).

LOPPUTYÖ
Valitun linjan mukainen konserttikokonaisuus

<p>A) SOITTO- JA LAULULINJA</p> <p>INSTRUMENTTI JA YHTEISMUSISOINTI 4</p> <p>Lopputyötavoitteena soolomusisointiin painottuva konsertti</p> <p>Pääpaino instrumenttiopinnoissa.</p> <p>Lisäksi kamarimusiikki, orkesteri, Mupe 6, (Mupe 7 ja 8). Sivuvaine ja muut opinnot ovat mahdollisia.</p>	<p>B) KAMARIMUSIIKKILINJA</p> <p>INSTRUMENTTI JA YHTEISMUSISOINTI 4</p> <p>Lopputyötavoitteena yhteismusisointiin painottuva konsertti</p> <p>Pääpaino kamarimusiikissa ja orkesterisoitossa.</p> <p>Lisäksi Mupe 6 (Mupe 7 ja 8). Sivuvaine ja muut opinnot ovat mahdollisia.</p>	<p>C) OMAN MUSIIKIN LINJA</p> <p>INSTRUMENTTI JA YHTEISMUSISOINTI 4</p> <p>Lopputyötavoitteena musiikilliseen luovuuteen painottuva konsertti</p> <p>Pääpaino luovassa musiikillisessa toiminnassa.</p> <p>Pääinstrumentin lisäksi esim. musiikin perusteiden opintoja, sivuvaineita, sävellysopintoja ja oman musiikin tuottamista.</p>
--	--	--

INSTRUMENTTI JA	YHTEISMUSISOINTI 3 (orkesteri, kamarimusiikki, pienryhmät, nelikätiset)	MUPE 5 (musiikin historia) MUPE 4
INSTRUMENTTI JA	YHTEISMUSISOINTI 2 (orkesteri, kamarimusiikki, pienryhmät, nelikätiset)	MUPE 3 MUPE 2
INSTRUMENTTI JA	YHTEISMUSISOINTI 1 (orkesteri, kamarimusiikki, pienryhmät, nelikätiset)	MUPE 1 * (alkaa 10 v.) ENSIMUPE * (7-9 v.) *vaihtoehtoisia tapoja suorittaa opintokokonaisuus

VARHAISIÄN MUSIIKKIKASVATUS
(musiikkileikkikoulu):
Hankittu osaaminen voi korvata perusopintoihin kuuluvat ENSIMUPE-opinnot.

Kuvio 1. Opintojen rakenne Hyvinkään musiikkiopistossa. Perusopinnot päättyvät, kun oppilas on suorittanut Instrumentti ja yhteismusisointi 3 sekä Musiikin perusteet 5 -opintokokonaisuudet. Syventävät opinnot päättyvät valitun suuntautumisvaihtoehdon (linja A, B tai C) mukaiseen lopputyöhön.

7.1 VARHAISIÄN MUSIIKKIKASVATUS

Varhaisiän musiikkikasvatuksen tavoitteena on

- vahvan pohjan rakentaminen koko elämän pituiselle musiikkisuhteelle ja myöhemmälle musiikkiharrastukselle
- yhteishengen ja lämpimän tunnelman luominen ryhmässä
- luovan ilmaisun ylläpitäminen ja monipuolistaminen sekä
- lapsen musiikillisen ja kokonaisvaltaisen kehityksen tukeminen

Varhaisiän musiikkikasvatuksen keskeiset sisällöt ovat

- kuuntelu: kuuntelutaidon ja aktiivisen musiikin kuuntelun kehittäminen
- laulaminen: spontaaniin äänenkäyttöön ja laulamiseen rohkaiseminen
- musiikkiliikunta: oman kehon ja liikeratojen hahmottaminen
- soittaminen: kehosoitteisiin ja muskarisoittimistoon tutustuminen
- leikki ja draama: elämyksellisten hetkien kokeminen mielikuvituksen ja tarinan keinoin
- näiden työtapojen kautta koetaan musiikin eri elementit: rytmi, melodia, harmonia, sointiväri, dynamiikka ja musiikin muoto

Varhaisiän musiikkikasvatus eli musiikkileikkikoulu on tarkoitettu pääasiassa alle kouluikäisille lapsille. Opetusryhmät muodostetaan ikätason mukaan. Perheryhmien (aikuinen + lapsi 3kk–3v., sisarusryhmä), musiikkileikkiryhmien (lapset 3–6v.) ja soitinryhmien (6v.) ja musiikkivalmennuksen (7–8v.) oppilaat otetaan ilmoittautumisjärjestyksessä. 9–10-vuotiaille on tarjolla musiikkivalmennus- ja pajatoimintaa tarpeen ja oppilaitoksen resurssien mukaan. Opetusryhmässä on 8–12 lasta ja ryhmät kokoontuvat viikoittain kerran viikossa 45–60 min kerrallaan.

7.2 PERUSOPINNOT

Tässä luvussa on kuvattu opintokokonaisuuksien (Instrumentti ja yhteismusisointi 1–3 ja Musiikin perusteet 1–5) yleisiä tavoitteita ja sisältöjä, jotka koskevat kaikkia instrumentteja. Instrumenttikohtaiset tavoitteet ja sisällöt määritellään aineryhmittäin erillisissä instrumenttikohtaisissa opetus suunnitelmissa. Yhteismusisointi tapahtuu orkestereissa ja erilaisissa yhtyeissä. Oppilaalle pyritään järjestämään mahdollisuus yhteismusisointiin mahdollisimman varhain oppilaalle sopivalla tavalla. Lisäksi oppilas voi soveltuvin osin osallistua musiikkiopiston järjestämille kursseille ja erikoisalojen opetukseen.

Hyvinkään musiikkiopistossa on mahdollista opiskella viulun- ja pianonsoittoa myös Suzuki-menetelmään perustuen. Suzuki-opinnot aloitetaan pääosin 4-6-vuotiaana. Mikäli perhe sitoutuu Suzuki-menetelmään, oppilas on Suzuki-oppilas koko perusopintojen ajan. Syventävien opintojen alkaessa hän siirtyy valitsemalleen linjalle. Suzuki-oppilaat osallistuvat opintoihin kuuluviin instrumenttiopintoihin, yhteismusisointiin sekä musiikin perusteiden opetukseen. Lisäksi heillä on metodiin kuuluvia ryhmätunteja sekä vihkokonsertteja.

Perusopintojen tavoitteena on

- oppia musiikin esittämiseen ja yhteismusisointiin tarvittavia instrumenttitaitoja
- oppia lukemaan, kirjoittamaan, kuuntelemaan ja tuntemaan musiikkia sekä
- kehittää musiikillista ilmaisukykyä ja esiintymistaitoa.

Perusopintojen keskeiset tavoitteet ja sisällöt on eri opintokokonaisuuksissa määritelty neljän osaamisalueen mukaan. Nämä osaamisalueet ovat:

- esittäminen ja ilmaiseminen
- oppimaan oppiminen ja harjoittelu
- kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen sekä
- säveltäminen ja improvisointi.

Instrumentti ja yhteismusisointi 1

Esittäminen ja ilmaiseminen

Opintokokonaisuuden aikana oppilasta totutetaan esiintymistilanteisiin vähitellen. Esiintymistä harjoitellaan ensin yhdessä opettajan kanssa ja sitten yksin sekä ensin pienemmissä ryhmissä ja sitten konserteissa. Oppilas oppii hahmottamaan kappaleiden perussykkeen, perusvoimavaihtelut ja tunnelmat. Hyvän soittoasennon oppiminen on tärkeää alusta alkaen.

Oppimaan oppiminen ja harjoittelu

Oppilaalle ja perheelle opetetaan säännöllisen kotiharjoittelun merkitys. Oppilas tarvitsee perheen tukea varsinkin opintojen alkuvaiheessa. Opettaja antaa tunnilla selkeät ohjeet ja niitä noudatetaan kotona. Vanhempia ohjataan ymmärtämään, että soitonopiskelu on pitkäjänteistä ja kärsivällisyyttä vaativaa. Säännöllinen harjoittelu sekä opettajan ja vanhempien kannustava asenne tuovat lapselle intoa oppia uutta ja oppimisen ilo lisääntyy.

Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen

Opintokokonaisuuden aikana oppilas tutustuu musiikin perusasioihin instrumentille luonteenomaisella tavalla. Oman soiton ja soittokaverien soiton kuunteleminen ovat tärkeä osa opiskelua alusta asti. Perheitä kannustetaan käymään konserteissa ja kuuntelemaan musiikkia myös kotona.

Säveltäminen ja improvisointi

Opetellaan improvisoinnin ja säveltämisen alkeita erilaisia työtapoja käyttäen. Kannustetaan oppilasta myös esittämään omaa musiikkia.

Instrumentti ja yhteismusisointi 2

Esittäminen ja ilmaiseminen

Opintokokonaisuuden aikana tutustutaan uusiin musiikkityyleihin ja soittotapoihin. Oppilas oppii hahmottamaan agogiikkaa (tempokäsittelyn ilmaisuvaihtelua), artikulaatiota ja laajempaa dynamiikkaa. Kiinnitetään huomiota hyvään ja rentoon soittoasentoon ja ehjään soittamiseen yksin ja yhdessä toisten kanssa.

Oppimaan oppiminen ja harjoittelu

Oppilasta ohjataan harjoittelun oma-aloitteellisuuteen. Tavoitteena on oppia käyttämään kotona tunnilla opittuja työtapoja ja kiinnittämään huomiota soittoasentoon, soiton puhtauteen ym.

Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen

Opintokokonaisuuden aikana oppilas oppii hahmottamaan musiikkia soittamalla, lukemalla nuottikirjoitusta sekä kirjoittamalla nuoteiksi kuulemaansa. Myös laajempiin muotorakenteisiin tutustutaan. Oppilasta ohjataan yhteissoittoon toisten oppilaiden kanssa sekä konserttien kuunteluun osana musiikin opiskelua.

Säveltäminen ja improvisointi

Kehitetään improvisointia ja säveltämistä tutustumalla monipuolisesti musiikin eri tyyleihin.

Instrumentti ja yhteismusisointi 3

Esittäminen ja ilmaiseminen

Opintokokonaisuuden aikana soitetaan eri aikakausien musiikkia. Soittotekniikkaa kehitetään monipuoliseksi ja pyritään esittämään musiikkia ilmeikkäästi. Hyvään soittoasentoon ja äänen laatuun kiinnitetään huomiota. Yhteissoitto on vakiintunut osaksi opintoja.

Oppimaan oppiminen ja harjoittelu

Oppilasta ohjataan oman harjoittelunsa suunnittelemiseen ja tavoitteiden asettamiseen sekä saavutetusta osaamisesta nauttimiseen. Tavoitteena on omaehtoinen musisointi sekä musiikista kiinnostuminen ja innostuminen.

Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen

Oppilas oppii hahmottamaan musiikin muotorakenteita ja soittaa myös laajamuotoisia kappaleita. Kaikki instrumentille tyypilliset sävellajit ovat käytössä ja nuotinlukua kehitetään sujuvaksi. Oppilasta ohjataan kehittämään musisointiaan kuuntelemalla omaa soittoaan ja toisten esityksiä.

Säveltäminen ja improvisointi

Oppilaalle annetaan mahdollisuus toteuttaa omia musiikillisia ideoitaan erilaisia työtapoja käyttäen.

Musiikin perusteet

ENSIMUPE

Ensimupe-opintokokonaisuus tarjoaa säveltapailuun painottuvat alkeisopinnot 7–9-vuotiaille, jotka tähtäävät musiikin perusteiden peruskäsitteiden sujuvaan hallintaan ja valmistaa musiikin perusteiden perusopinnoihin. Opetus voidaan järjestää eri tavoin; musiikkivalmennuksena, instrumenttiopettajan johdolla, ryhmä/orkesteriopetuksena, lapsikuorona tai ryhmäopetuksena varhaisiän musiikkikasvatukseen / musiikin perusteiden opettajan johdolla.

Ensimupesta oppilas siirtyy ensisijaisesti Musiikin perusteet 1 -opintokokonaisuuteen tai saavutetusta osaamisesta riippuen Musiikin perusteet 2 -opintokokonaisuuteen.

Musiikin perusteet (MUPE) 1–5

Esittäminen ja ilmaiseminen

Musiikin perusteiden perusopintojen aikana oppilas saa työvälineitä oman musiikillisen ilmaisunsa kehittämiseen. Esittäminen yksin ja ryhmässä vahvistaa oppilaan musiikillista kasvua ja tukee yksilöllistä oman muusikkouden kehittymistä.

Oppimaan oppiminen ja harjoittelu

Opintokokonaisuus kehittää oppilaan kykyä hyödyntää musiikin perusteiden opinnoissa opittuja työtapoja musiikin omaksumisessa ja harjoittelussa. Pitkäjänteinen työskentely vahvistaa oppilaan sisäistä oppimiskäsitystä. Oppiminen on vahvan konstruktivistista erityisesti musiikin perusteiden perusasioita opeteltaessa, mutta samalla moniulotteista. Ryhmäopetuksessa oppiminen tapahtuu myös vahvasti vuorovaikutuksessa muiden oppilaiden kanssa. Laulaminen on opintokokonaisuuden pääasiallinen työväline. Tuntiaktiivisuus ja opetukseen osallistuminen ovat opintokokonaisuuden kannalta merkittävässä roolissa. Opintokokonaisuus huomioi oppilaan vahvuudet ja mielenkiinnon kohteet.

Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen

Oppilas oppii syventämään instrumenttiopinnoissa saavuttamia taitoja myös notaation ja kuulonvaraisen hahmottamisen kautta. Musiikin perusteiden ja instrumenttiopintojen symbioosi opettaa hahmottamaan musiikkia ja teoksia kokonaisuuksina. Musiikin perusteiden perusopinnot tutustuttavat oppilaan musiikin eri tyylilajeihin, aikakausiin, ilmiöihin ja säveltäjiin. Opinnot tukevat oppilasta etsimään ja löytämään musiikillisia mielenkiinnon kohteita ja pohjautuvat pääasiassa soivan, elävän musiikin esimerkkeihin.

Säveltäminen ja improvisointi

Opintokokonaisuuden aikana oppilas saa keinoja merkitä muistiin omia musiikillisia ideoitaan ja luoda niistä kokonaisuuksia. Opetellaan säveltämisen ja improvisoinnin periaatteita ja käytetään molempia opintokokonaisuuden aikana opetuksen työtapoina.

7.3 PERUSOPINTOJEN ARVIOINTI

Arviointi ohjaa opiskelun tavoitteiden asettamista ja auttaa oppilasta niiden saavuttamisessa. Arviointi tukee oppilaan hyvän itsetunnon ja musiikillisen minäkuvan kehittymistä sekä antaa oppilaille kuvan vahvuuksistaan ja kehittämiskohteistaan. Oppilaita ohjataan itsearviointiin opintojen alusta loppuun asti vaihtelevin työtavoin. Vertaisarviointia tuetaan läpi opintojen erilaisin käytäntein.

Instrumentti ja yhteismusisointi 1–3 -opintokokonaisuuksien lopussa oppilas esittää soivan näytteen, jonka opettajat arvioivat. Soivat näytteet ovat pääsääntöisesti julkisia esiintymisiä, mahdollisuuksien mukaan konsertteja. Näytteen ohjelma koostuu opintokokonaisuuteen sisältyvistä kappaleista, jotka antavat monipuolisen kuvan oppilaan teknisistä ja tulkinnallisista valmiuksista.

Instrumentti ja yhteismusisointi 1 ja 2 -opintokokonaisuuksien soivat näytteet arvioi kaksi opettajaa, joista toinen voi olla oma opettaja. Instrumentti ja yhteismusisointi 3 -opintokokonaisuuden näytteen arvioi kolme opettajaa, joista vähintään yhden toivotaan

olevan oman instrumentin opettaja (muu kuin oma opettaja). Oppilas saa näytteistä suullisen ja kirjallisen palautteen. Yhteismusisoinnin arviointi tapahtuu Instrumentti ja yhteismusisointi -opintokokonaisuuden yhteydessä.

Opintokokonaisuuksien loppuarviointi koostuu kolmesta osasta:

- 1) Opettajan tekemä oppimisprosessin arviointi
- 2) Soivan näytteen arviointi
- 3) Oppilaan itsearviointi

Musiikin perusteiden opintokokonaisuudet 1–3 arvioi oma opettaja määreillä suoritettu/uusittava. Musiikin perusteet 4 -opintokokonaisuuden arvioi oppilaan opettaja yhdessä toisen ko. aineita opettavan opettajan kanssa määreillä suoritettu/uusittava. Opintokokonaisuuden suorittaneille annetaan kirjallinen palaute opintomenestyksestä.

Musiikin perusteet 5 -opintokokonaisuuden aikana oppilas kokoaa itselleen portfolion kurssilla opituista asioista. Arvioinnissa otetaan huomioon oppilaan osaaminen, edistyminen ja työskentelyn aktiivisuus.

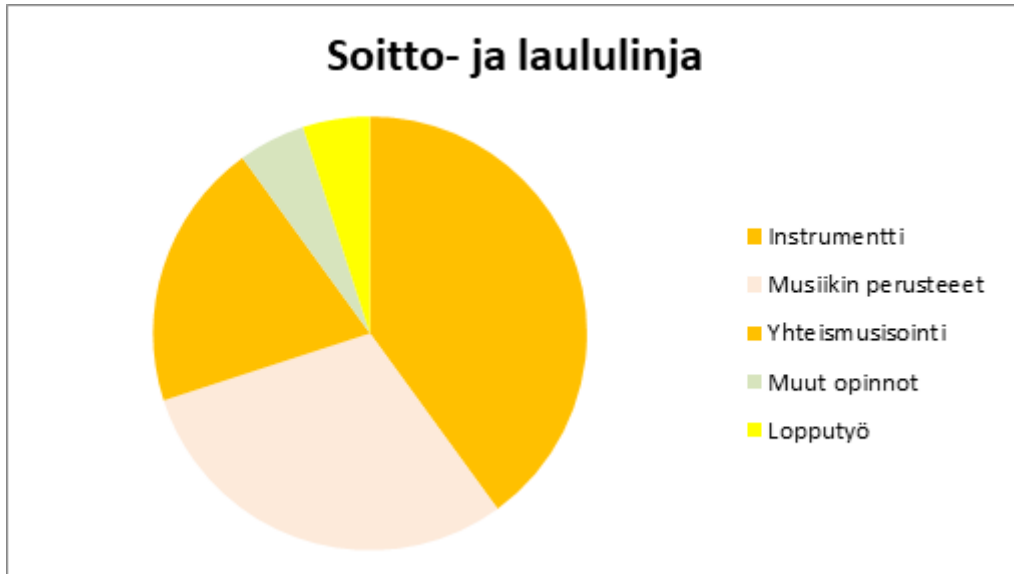
Oppilaan oma instrumenttiopettaja kokoaa opintokokonaisuuksista arvioinnin, jossa huomioidaan asetetut tavoitteet sekä prosessin aikana kerätty arviointimateriaali. Myös rehtori tai apulaisrehtori voivat tarvittaessa osallistua arvioinnin kokoamiseen. Suoritettuaan kaikki perusopintoihin kuuluvat opinnot hyväksytysti oppilas saa taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän perusopintojen todistuksen.

7.4 SYVENTÄVÄT OPINNOT

Syventävät opinnot voidaan suorittaa kolmen erilaisen suuntautumisvaihtoehdon mukaisesti. Suuntautumisvaihtoehtoina ovat A) Soitto- ja laulunlinja, B) Kamarimusiikkilinja ja C) Oman musiikin linja. Opintojen alkaessa laaditaan valittuun suuntautumisvaihtoehtoon sopiva, lopputyöhön tähtäävä opintosuunnitelma, jonka tekevät yhdessä oppilas, pääinstrumentin opettaja sekä rehtori/apulaisrehtori. Syventävät opinnot huipentuvat lopputyöhön, joka on konserttikokonaisuus.

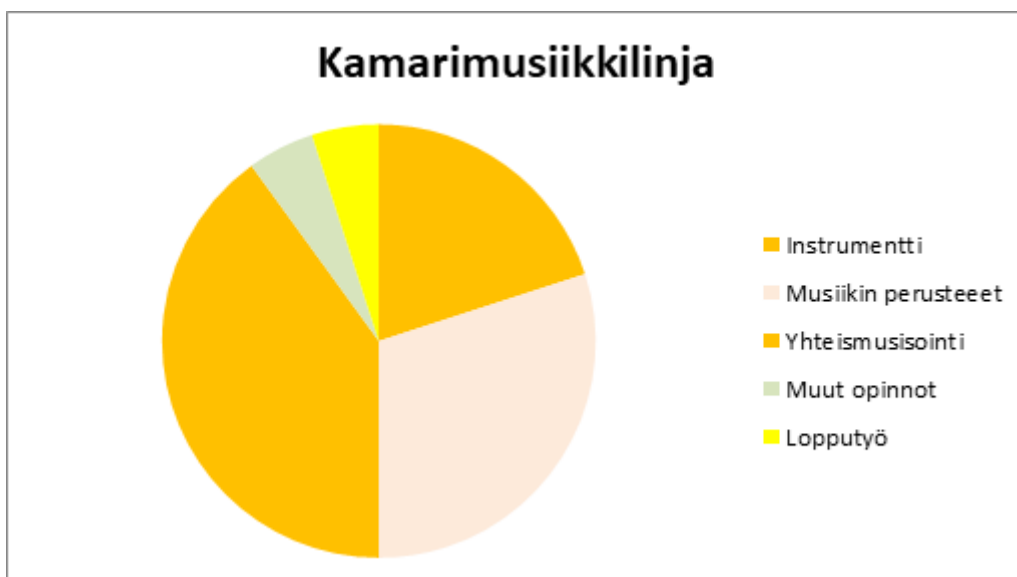
Kaikissa suuntautumisvaihtoehdoissa kehitetään pääinstrumenttitaitoja, jotka voivat painottua soolomusisointiin, kamarimusiikkiin tai luovaan toimintaan. Instrumentti ja yhteismusisointi 4 -opintokokonaisuus kuuluu kaikkiin suuntautumisvaihtoehtoihin. Sen sisältö painottuu A-linjalla instrumentin opiskeluun ja B-linjalla kamarimusiikkiin sekä orkesterisoittoon. C-linjalla painotus vaihtelee luovan musiikillisen oppimisprosessin tarpeiden mukaan. Seuraavilla sivuilla kuvioissa 2–4 opintojen rakentuminen eri suuntautumisvaihtoehdoissa on kuvattu suuntaa antavasti.

A) Soitto- ja laulunlinja. Lopputyötavoitteena on soolomusisointiin painottuva konsertti. Opinnot keskittyvät instrumenttiopintoihin, mutta opiskeluun kuuluu myös yhteissoitto orkestereissa ja kamarimusiikki. Musiikin perusteet 6 -opintokokonaisuus kuuluu opintoihin pakollisena ja Musiikin perusteet 7 ja 8 -opintokokonaisuuksien suorittamista suositellaan. Sivuaineet ja muut opinnot ovat myös mahdollisia.

Kuvio 2. Soitto- ja laulunlinjan opinnot

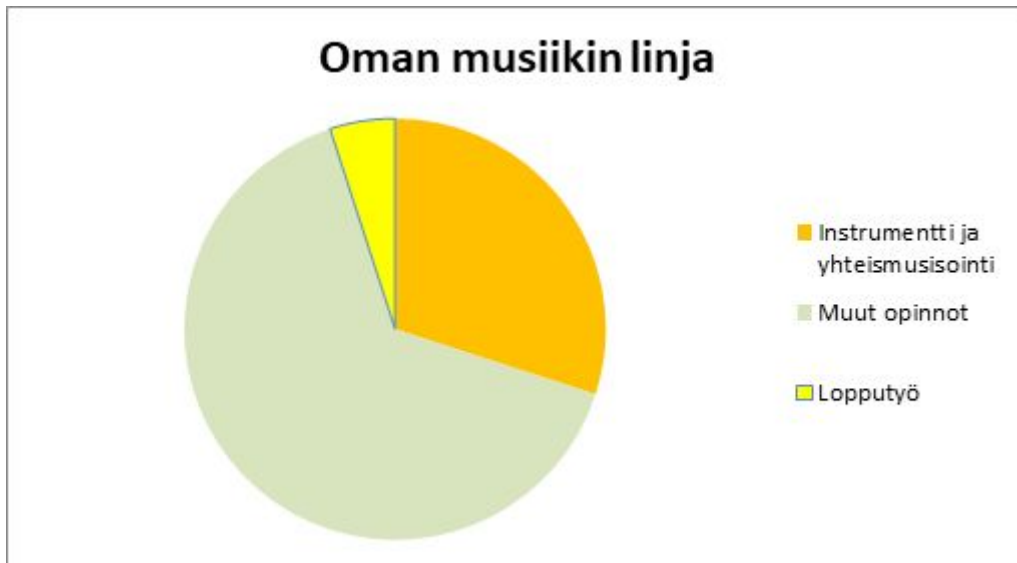
B) Kamarimusiikkilinja. Lopputyötavoitteena on yhteisusisointiin painottuva konsertti. Opintojen pääpaino on kamarimusiikissa ja orkesterisoitossa. Musiikin perusteet 6 -opintokokonaisuus kuuluu opintoihin pakollisena ja muita musiikin perusteiden opintokokonaisuuksia suositellaan. Sivuaineet ja muut opinnot ovat myös mahdollisia.

Kuvio 3. Kamarimusiikkilinjan opinnot

C) Oman musiikin linja. Lopputyötavoitteena on konsertti, joka tuo esiin oppilaan luovaa musiikillista osaamista. Opintoihin sisältyy instrumentti- ja yhteisusisointiopintojen lisäksi

lopputyö sekä yksilöllisesti koottuja muita opintoja. Muut opinnot voivat koostua esimerkiksi musiikin perusteiden opinnoista, sävellysopinnoista, oman musiikin tuottamisesta ja sivuaineista.

Kuvio 4. Oman musiikin linjan opinnot

Syventävien opintojen keskeiset tavoitteet ja sisällöt on opintokokonaisuuksissa Instrumentti ja yhteismusisointi 4 sekä Musiikin perusteet 6–8 määritelty perusopintojen tapaan neljän osaamisalueen mukaisesti. Työtavat on lueteltu opetussuunnitelman luvussa 5. Opintokokonaisuuksien yhteisenä tavoitteena on lopputyön toteuttamiseen tarvittavien valmiuksien saavuttaminen.

Instrumentti ja yhteismusisointi 4

Instrumentti ja yhteismusisointi 4 -opintokokonaisuuden tavoitteena on kehittää oppilaan perusopinnoissa hankkimaa osaamista monipuolisesti ja antaa valmiudet lopputyön toteuttamiseen. Opintokokonaisuuden sisällölliset painotukset riippuvat valitusta suuntautumisvaihtoehdosta (A, B, tai C). Opintokokonaisuuden arviointi muodostuu oman opettajan lukukausiarvioinneista ja jatkuvasta palautteesta sekä oppilaan itsearvioinneista.

Kun oppilas on saavuttanut instrumentti- ja yhteismusisointi 4 -opintokokonaisuudelle ainekohtaisessa opetussuunnitelmassa asetetut tavoitteet ja suorittanut hyväksytysti kaikki opintokokonaisuuteen kuuluvat tehtävät, on opintokokonaisuus suoritettu ja samalla saavutettu valmiudet lopputyön suunnitteluun ja toteuttamiseen. Opintoihin kuuluva yhteismusisointi tarkoittaa osallistumista musiikkiopiston orkesteri-, kamarimusiikki- ja yhtymusmuusikkitoimintaan. Yhteismusisointiopinnot voivat toteutua soveltuvin osin myös osallistumisena musiikkiopiston ulkopuolisiin kokoonpanoihin.

Esittäminen ja ilmaiseminen

Eri aikakausia, muotoja, tyyliä ja tekniikoita käydään laajasti läpi. Lopputyössään oppilas kuitenkin suuntautuu oman kiinnostuksensa mukaisesti. Oppilas tunnistaa omat vahvuutensa ja haasteensa. Hän kykenee rakentamaan konserttikokonaisuuden huolella ja viimeistellysti.

Oppimaan oppiminen ja harjoittelu

Oppilaalla on valmiudet harjoittaa taitojaan itsenäisesti: hän kykenee tunnistamaan eri osa-alueita osaamisessaan ja harjoittamaan niitä erikseen. Hän pystyy valmistamaan tehtäviä ennalta määritellyssä ajassa. Myös käytännön muusikkoutta harjoitellaan; muun muassa opetellaan valmistamaan esitys nopealla ja tehokkaalla harjoittelulla.

Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen

Oppilas harjaantuu opiskelemaan musiikkia sekä kuunnellen että nuotista analysoiden. Oppilas kykenee harjoittamaan musiikkia ilman ohjaajaa ryhmän jäsenenä. Hän hahmottaa musisoidessaan oman roolinsa kokonaisuudessa, ja kykenee kuuntelemaan soivaa kokonaisuutta.

Säveltäminen ja improvisointi

Säveltämistä, sovittamista ja improvisointia käytetään työtapoina opintokokonaisuuden aikana. Lisäksi oppilaan sävellykset, sovitukset ja improvisaatiot voivat olla sisältönä konserteissa.

Musiikin perusteet 6

Esittäminen ja ilmaiseminen

Laulaminen on musiikin perusteiden perusopintojen tapaan syventävien opintojen ensimmäisen opintokokonaisuuden pääasiallinen työväline. Laulamisen suhteen pyritään sujuvuuteen, luontevaan äänenkäyttöön ja sykkeeseen sekä puhtaaseen intonaatioon. Musiikillisten ilmiöiden sujuva hallinta lisää oppilaan työkaluja oman musiikillisen ilmaisunsa kehittämiseen. Opintokokonaisuudessa painotetaan sekä yksilön omaa toimintaa että ryhmänä toimimista. Esittäminen yksin ja ryhmässä syventää oppilaan musiikillista kasvua ja oppilas kantaa yhä enemmän vastuuta ryhmän musiikillisesta toiminnasta, mikä osaltaan tukee oppilaan yksilöllistä oman muusikkouden kehittymistä.

Oppilaan oppiminen ja harjoittelu

Vahvistetaan perusopinnoissa opittuja taitoja ja opetellaan hyödyntämään niitä entistä enemmän oppilaan instrumentti- ja lauluopintojen sekä omakohtaisen harjoittelun tukena. Tutustutaan uusiin musiikillisiin ilmiöihin ja työtapoihin. Opintokokonaisuus tarjoaa valmiudet muille musiikin perusteiden syventävien opintojen kursseille. Tuntiaktiivisuus ja opetukseen osallistuminen ovat opintokokonaisuuden kannalta merkittävässä roolissa.

Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen

Oppilas oppii syventämään saavuttamia taitoja myös kuulonvaraisen hahmottamisen kautta. Sisäisen kuulon kehittäminen ja hankittujen taitojen sujuvuus on opinnoissa keskeistä. Musiikin perusteiden ja instrumenttiopintojen linkittyminen toisiinsa syventää oppilaan kykyä hahmottaa musiikkia ja teoksia kokonaisuuksina. Monipuolinen ohjelmisto luo perustan laajalle musiikilliselle hahmottamiselle.

Säveltäminen ja improvisointi

Musiikillisiin ilmiöihin tutustutaan erilaisten sävellys- ja improvisointiharjoitteiden avulla. Oppilas saa halutessaan tukea omien musiikillisten ideoidensa kehittämiseen ja sävellysten, soitusten ja muiden musiikillisten kokonaisuuksien tuottamiseen.

Musiikin perusteet 7–8

Esittäminen ja ilmaiseminen

Musiikin perusteiden syventävien opintojen aikana oppilaan musiikillinen ilmaisu monipuolistuu ja kehittyy. Oppiessaan musiikin abstrakteja rakenteita oppilas saa samalla keinoja hyödyntää niitä omassa musiikillisessa ilmaisemisessaan.

Oppilaan oppiminen ja harjoittelu

Musiikin perusteiden syventävien kurssien edetessä oppilas oppii yhä enemmän musiikin abstraktilla tasolla esiintyvistä ilmiöistä. Opetellaan hahmottamaan ilmiöitä paitsi oppilaan omasta ohjelmistosta, myös kamarimusiikki-, kuoro- ja orkesterikirjallisuudesta. Syvennetään perusopinnoissa opittuja musiikin historiallisen ja tyyllisen tuntemuksen taitoja sekä harmoniaopin perusteita, ja laajennetaan tietämystä erilaisten sävellys- ja soitusharjoitteiden muodossa. Tuntiaktiivisuus ja opetukseen osallistuminen ovat opintojaksojen kannalta merkittävässä roolissa.

Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen

Opintokokonaisuus koostuu monipuolisesta ohjelmistosta, mikä luo perustan laajalle musiikilliselle käsitykselle. Pääsääntöisesti ilmiöitä tarkastellaan klassisen musiikin keskeisestä ohjelmistosta, samalla vertaillen ilmiöitä muihin musiikin lajeihin ja eri musiikkikulttuureihin. Musiikin kuunteleminen ja tuottaminen laulaen ja soittaen sekä oppilaan omien instrumenttikappaleiden käsitteleminen muodostavat oppimisen ytimen. Musiikin perusteiden ja instrumenttiopintojen linkittyminen toisiinsa syventävät oppilaan kykyä hahmottaa musiikkia ja teoksia kokonaisuuksina.

Säveltäminen ja improvisointi

Musiikillisiin ilmiöihin tutustutaan sävellys- ja improvisointiharjoitteiden avulla. Perehdytään säveltämisen eri tapoihin ja sävellysmuotoihin olemassa olevaa, sävellettyä musiikkia ja musiikin historiaa apuna käyttäen. Hyödynnetään opittuja taitoja oppilaan mielenkiinnon mukaan tämän omien musiikillisten ideoidensa tuottamisen tukena.

Muut opinnot

Syventävien opintojen kaikkien suuntautumisvaihtoehtojen sisältöihin voi kuulua muita opintoja, joita ei ole määritelty opetussuunnitelmassa, mutta jotka tukevat oppilaan opintosuunnitelman tavoitteiden toteutumista. Erityisesti oman musiikin linjan (suuntautumisvaihtoehto C) opinnot voidaan koota hyvin yksilöllisesti. Oppilasta kannustetaan aktiivisuuteen ja oman opintopolun löytämiseen. Tavoitteiden saavuttamista tuetaan opinto-ohjauksella.

Lopputyö

Syventävät opinnot huipentuvat lopputyöhön, joka on konserttikokonaisuus. Oppilas suunnittelee lopputyön opettajiensa tuella. Oppilas voi myös niin sovittaessa valmistaa lopputyön käsiohjelman, teosesittelyt ja mainostuksen osana arvioitavaa kokonaisuutta. Lopputyö kokoaa Instrumentti ja yhteismusisointi 4 -opintokokonaisuudessa, musiikin perusteissa sekä muissa opinnoissa hankittuja taitoja ja tietoja. Lopputyö tuo monipuolisesti esiin oppilaan osaamista, taiteellista persoonallisuutta ja musiikillisen mielenkiinnon kohteita. Lopputyön ohjelma voi sisältää soolo-ohjelmistoa, yhteismusisointia, improvisointia, omia sävellyksiä tai muun soveltuvan taiteellisen kokonaisuuden riippuen valitusta opintolinjasta. Myös poikkitaiteelliset projektit voivat tulla kyseeseen.

7.4.1 SYVENTÄVIEN OPINTOJEN ARVIOINTI

Arviointi ohjaa opiskelun tavoitteiden asettamista ja auttaa oppilasta niiden saavuttamisessa. Arviointi tukee oppilaan hyvän itsetunnon kehittymistä sekä antaa oppilaalle kuvan vahvuuksistaan ja kehittämiskohteistaan. Oppilaita ohjataan itsearviointiin opintojen alusta loppuun asti vaihtelevin työtavoin. Vertaisarviointia tuetaan läpi opintojen erilaisin käytäntein.

Syventävät opinnot päättyvät konserttikokonaisuuteen, jonka opettajat arvioivat. Arviointiryhmässä tulee olla neljä jäsentä, joista yksi on kyseisen opetusaineen opettaja. Oma opettaja voi olla arviointiryhmän jäsen. Konsertit ovat julkisia. Oppilas saa konsertista suullisen ja kirjallisen palautteen.

Syventäviin opintoihin kuuluvan Musiikin perusteet 6 -opintokokonaisuuden arvioi oppilaan opettaja yhdessä toisen ko. aineita opettavan opettajan kanssa määreillä suoritettu/uusittava. Opintokokonaisuudet Musiikin perusteet 7–8 arvioi oma opettaja määreillä suoritettu/uusittava. Arvioinnissa otetaan myös huomioon oppilaan osaaminen, edistyminen ja työskentelyn aktiivisuus. Opintokokonaisuuden suorittaneelle annetaan kirjallinen palaute opintomenestyksestä.

Syventävien opintojen päätteeksi oppilaalle kootaan päättöarviointi, joka koostuu

- pääaineen opettajan tekemästä oppimisprosessin arvioinnista
- lopputyön arvioinnista
- oppilaan omasta itsearvioinnista sekä
- mahdollisten muiden opintokokonaisuuksien arvioinneista.

Rehtori tai apulaisrehtori voivat osallistua päättöarvioinnin kokoamiseen. Arvioinnissa huomioidaan asetetut tavoitteet. Muualla suoritettujen opintojen hyväksi lukemisesta sovitaan erikseen. Suoritettuaan kaikki syventäviin opintoihin kuuluvat opinnot hyväksytysti oppilas saa päättötodistuksen.

Opintojen päättyessä oppilas

- on saanut valmiudet musiikin itsenäiseen harrastamiseen
- tunnistaa vahvuutensa ja on löytänyt oman tapansa ilmaista itseään musisoiden
- iloitsee osaamisestaan ja osaa käyttää taitojaan monipuolisesti
- tuntee musiikkikulttuuria ja hänellä on hyvä yleistietous alasta
- osaa huoltaa omaa soitintaansa ja
- osaa etsiä itselleen sopivaa aineistoa.

7.4.2 LAAJAN OPPIMÄÄRÄN ARVIOINNIN KOHTEET JA ARVIOINTIKRITEERIT

Laajan oppimäärän arvioinnin lähtökohtana ovat oppilaan suorittamat syventävät opinnot. Arvioinnin kohteena ovat opintojen neljä osaamisaluetta (tavoitealuetta), jotka ovat:

1. Esittäminen ja ilmaiseminen
2. Oppimaan oppiminen ja harjoittelu
3. Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen sekä
4. Säveltäminen ja improvisointi.

Arvioinnin kriteerit, joita sovelletaan sekä jatkuvassa arvioinnissa että lopputyön arvioinnissa, ovat osaamisalueittain jäsennehtynä seuraavat:

Esittäminen ja ilmaiseminen

Oppilaan musisointi on luontevaa ja tuo esiin oppilaan omaa tulkintaa. Oppilas kykenee tunnistamaan vahvuutensa musiikissa. Hän osaa kehittää omaa tapaansa esittää musiikkia ja tunnistaa musiikissa yhtymäkohtia myös muiden taiteenalojen ilmaisukeinoihin.

Oppimaan oppiminen ja harjoittelu

Oppilas osaa asettaa oppimistavoitteita ja pystyy kehittämään harjoitteluaan terveistä työskentelytavoista huolehtien. Hän osaa hankkia itselleen uutta aineistoa ja pystyy huolehtimaan soittimistaan ja muista käyttämistään laitteista ja tarvikkeista.

Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen

Oppilas osaa jäsentää soittamaansa, kuulemaansa, tuottamaansa tai nuottitekstinä lukemaansa musiikkia. Hänellä on käsitys erilaisista musiikkityyleistä ja musiikin historian aikakausista. Yhtymusisoinnissa oppilas hahmottaa osuutensa kokonaisuudessa. Hän ymmärtää, että on tärkeää kuunnella musiikkia ja käydä konserteissa.

Säveltäminen ja improvisointi

Oppilas osaa toteuttaa improvisoituja osuuksia soveltuvassa musiikillisessa toiminnassa. Hän kykenee luomaan toistettavissa olevan musiikillisen kokonaisuuden ja pystyy hyödyntämään luovaa toimintaa tukevaa teknologiaa.

7.5 AVOIN OPETUS

Musiikin perusopintojen vaihtoehtona on omakustanteinen avoin opetus. Opetusta järjestetään mahdollisuuksien ja kysynnän mukaan. Opetuksen hinta määräytyy ryhmän, oppilasmäärän ja/tai tunnin pituuden mukaan.

Avoimessa opetuksessa voi opiskella samoja instrumenttitaitoja kuin laajan oppimäärän opinnoissakin. Esimerkiksi odottaessaan vapautuvaa oppilaspaikkaa varsinaisen opetuksen puolella vasta-alkaja voi osallistua halutessaan avoimen osaston alkeisryhmään tai aikuisopiskelija voi ostaa hänelle sopivan määrän opetusta yksityistunteina tai osallistua

aikuisryhmään. Oppilaalla on mahdollisuus osallistua myös musiikin perusteiden opetukseen. Suoritetuista opinnoista annetaan pyydettäessä todistus.

Avoin opetus voi olla instrumenttiopetusta yksin tai ryhmässä. Myös valmennusryhmät kuuluvat avoimeen opetukseen. Musiikkiopisto sitoutuu oppilaspaikan antamiseen vain lukuvuodeksi kerrallaan, ja jatkosta sovitaan aina erikseen opettajan ja rehtorin kanssa keväällä lukuvuoden päättyessä.

8 OPETUSJÄRJESTELYT

Lukuvuosi jakaantuu kahteen lukukauteen, joiden yhteispituus on 35 opetusviikkoa. Työvuosi ja loma-ajat pyritään järjestämään yhtenevästi Hyvinkään alueen koulujen kanssa.

10 OSAAMISEN TUNNUSTAMINEN JA OPINTOJEN HYVÄKSILUKEMINEN

Oppilaalla on oikeus saada aikaisemmat musiikkiopintonsa tai muutoin hankittu osaamisensa arvioiduksi ja hyväksiluetuksi. Tunnustaminen perustuu selvityksiin aikaisemmista opinnoista tai taidonnäytteeseen. Oppilas voi suorittaa heti tasoaan vastaavat oppinnäytteet ja jatkaa opintojaan nykyiseltä tasoltaan eteenpäin.

11 OPPIMÄÄRÄN YKSILÖLLISTÄMINEN

Jos oppilas ei saavuta perusopintojen mukaisia tavoitteita vammaisuuden, sairauden tai muun näihin verrattavissa olevan syyn vuoksi, voidaan harkita oppimäärän ja opetuksen yksilöllistämistä. Yksilöllistämisen yhteydessä oppilaalle laaditaan henkilökohtaiset tavoitteet ja oppimäärän keskeiset sisällöt eli henkilökohtainen opintosuunnitelma. Henkilökohtaisen opintosuunnitelman toteutuksesta ja arvioinnista sovitaan oppilaan, hänen huoltajiensa, opettajan ja rehtorin kanssa.

12 OPPILAAXI OTTAMISEN PERIAATTEET

Oppilaat otetaan ilmoittautumisjärjestyksessä vapautuville paikoille.

13 YHTEISTYÖ HUOLTAJIEN JA MUIDEN TAHOJEN KANSSA

Musiikkiopiston opettajat ja henkilökunta toimivat vuorovaikutuksessa oppilaan ja hänen huoltajiensa kanssa. Vanhempien myönteinen tuki ja opintoja kohtaan osoitettu kiinnostus ravitsevat oppilaan hyvää musiikkisuhdetta ja auttavat opinnoissa. Koska harjoittelemaan oppiminen on tärkeää, erityisesti pienten ja aloittavien oppilaiden vanhempien toivotaan valvovan, että oppilas muistaa harjoitella läksyjään. Sopivin yhteistyön tapa muodostuu yksilöllisesti opettajan ja kodin välille. Uusien oppilaiden vanhemmille järjestetään syyslukukauden alussa vanhempainilta. Rehtori tapaa oppilaat tarvittaessa vuosittain opintojen jatkamisilmoituksen palauttamisen yhteydessä.

Yhteistyötä muiden tahojen kanssa koordinoivat rehtori ja apulaisrehtori. Hyvinkään musiikkiopisto toimii vuorovaikutuksessa ympäristönsä muiden oppi- ja taidelaitosten kanssa

Hyvinkäällä ja muualla Suomessa. Myös kansainväliseen kulttuuritoimintaan otetaan osaa sopivien tilaisuuksien tulla. Yhteistyötä voidaan tehdä esimerkiksi yhteisprojektein, konsertein tai kutsumalla muiden laitosten opettajia asiantuntijoiksi tapahtumiin tai suorituksiin.

Hyvinkään musiikkiopisto, Keravan musiikkiopisto, Keskisen Uudenmaan musiikkiopisto ja Riihimäen musiikkiopisto järjestävät yhdessä KVARTTI-kamarimusiikkitapahtuman kahden-neljän vuoden välein. Hyvinkään musiikkiopisto tarjoaa oppilailleen vuosittain myös opetussuunnitelman mukaista opetusta tukevia kursseja yhteistyössä korkeakoulujen, ammatillisten oppilaitosten ja huippumuusikkojen kanssa.

Tärkeitä paikallisia yhteistyökumppaneita ovat myös Hyvinkään kaupunki, Hyvinkään Orkesteri, Hyvinkään kamarimusiikkiseura, Hyvinkäänkylän Puhallinorkesteri ja muut paikalliset puhallinorkesterit, Hyvinkään seurakunta, Hyvinkääsali, hyvinkääläiset vanhainkodit ja Hyvinkään taidemuseo.

Hyvinkään lukioiden kanssa on sopimus, jonka mukaan lukioaikaisilla musiikkiopisto-opinnoilla voi korvata lukion kursseja.

Hyvinkään musiikkiopisto on Suomen musiikkioppilaitosten liitto ry:n (SML) jäsen.

14 OMAN ALUEEN KULTTUURIPALVELUJEN TUOTTAMINEN

Hyvinkään musiikkiopistolla on keskeinen rooli alueen musiikkikulttuurin vaikuttajana, kehittäjänä sekä yleisökasvattajana. Musiikkiopisto järjestää toimialueellaan konsertteja ja musiikkitilaisuuksia sekä yksin että eri yhteistyötahojen kanssa. Oppilaitoksesta voi myös tilata musiikkiesityksiä erilaisiin tilaisuuksiin.

15 TOIMINNAN JATKUVA KEHITTÄMINEN

Keskeinen toiminnan kehittämisen väline on oppilaitoksen itsearviointi, johon osallistuvat opettajat, oppilaat, koko oppilaitosyhteisö ja sidosryhmät. Arvioinnin tavoitteena on luoda selkeät lähtökohdat oppilaitoksen kokonaisvaltaiselle kehittämiselle. Koordinoitu laatutyö tähtää musiikkiopiston toiminnan kehittämiseen ja toimii opetussuunnitelman sekä strategian (pidemmän ajan toimintasuunnitelman) toteuttamisen välineenä.

16 SOITINSÄÄTIÖ

Hyvinkään musiikkiopiston yhteydessä toimii soitinsäätiö, jonka tarkoituksena on hankkia tasokkaita soittimia opiston oppilaiden käyttöön. Soittimien käytöstä tekee päätökset soitinsäätiön hallitus opettajia kuultuaan.

17 OPETUSSUUNNITELMAN SOVELTAMINEN

Opetussuunnitelman soveltamiseen liittyvät päätökset tekee rehtori asianomaista oppilasta, huoltajia ja opettajia kuultuaan. Oppilaan seuraavan vuoden opinto-ohjelmasta sovitaan keväisin. Opinto-ohjausta lukukausien aikana antavat oppilaan opettajat, apulaisrehtori ja rehtori.

18 TODISTUKSET

Oppilaalle annetaan musiikin perusopetuksen laajan oppimäärän perusopintojen todistus sen jälkeen, kun hän on suorittanut tähän oppimäärään sisältyvät opinnot (800 laskennallista viikkotuntia). Todistuksen sisältö on kuvattu liitteessä (Ks. LIITE).

Oppilaalle annetaan musiikin perusopetuksen laajan oppimäärän päättötodistus sen jälkeen, kun hän on suorittanut laajaan oppimäärään sisältyvät perusopinnot (800 laskennallista viikkotuntia) ja syventävät opinnot (500 laskennallista viikkotuntia).

Opetussuunnitelman pohjana ovat opetushallituksen antama Taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteet 2017, laki taiteen perusopetuksesta (633/1998) sekä asetus taiteen perusopetuksesta (813/1998). Tämä opetussuunnitelma on laadittu opetussuunnitelman perusteiden pohjalta. Hyvinkään musiikkiopiston hallitus on hyväksynyt opetussuunnitelman kokouksessaan 26.4.2018. Opetussuunnitelmaa on päivitetty 25.4.2019

Tätä opetussuunnitelmaa sovelletaan 1.8.2018 ja sen jälkeen opintonsa aloittaneisiin oppilaisiin. Myös ennen 1.8.2018 aloittaneet oppilaat siirtyvät noudattamaan tätä opetussuunnitelmaa kolmen vuoden siirtymäajan puitteissa.

Ennen 1.8.2018 taiteen perusopetuksessa laajan oppimäärän opintonsa aloittaneet oppilaat voivat suorittaa opintojaan kumottujen määräysten mukaan laadittuja opetussuunnitelmia noudattaen enintään 31.7.2021 saakka.

LIITE: TODISTUKSET JA NIIHIN MERKITTÄVÄT TIEDOT

Musiikin perusopetuksen laajan oppimäärän opintojen todistus

- todistuksen nimi
- koulutuksen järjestäjän nimi
- oppilaitoksen nimi
- taiteenala: musiikki
- oppilaan nimi ja henkilötunnus
- opiskeluaika vuosina
- oppilaan suorittamat laajan oppimäärän perusopinnot; kunkin opintokokonaisuuden nimi ja laajuus
- sanallinen arvio oppilaan suorittamista musiikin laajan oppimäärän perusopinnoista
- rehtorin allekirjoitus ja oppilaitoksen leima
- todistukseen merkitään ministeriön myöntämän koulutuksen järjestämisluvan päivämäärä sekä päivämäärä, jolloin koulutuksen järjestäjä on hyväksynyt musiikin perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman
- merkintä, että koulutus on toteutettu Opetushallituksen päättämien taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti

Musiikin perusopetuksen laajan oppimäärän perusopintojen todistus voi sisältää liitteitä.

Musiikin perusopetuksen laajan oppimäärän päättötodistus

- todistuksen nimi
- koulutuksen järjestäjän nimi
- oppilaitoksen nimi
- taiteenala: musiikki
- oppilaan nimi ja henkilötunnus
- opiskeluaika vuosina
- oppilaan suorittamat laajan oppimäärän perusopinnot; kunkin opintokokonaisuuden nimi ja laajuus
- oppilaan suorittamat laajan oppimäärän syventävät opinnot; kunkin opintokokonaisuuden nimi ja laajuus. Lisäksi syventäviin opintoihin sisältyvän laajan oppimäärän lopputyön aihe.
- sanallinen arvio oppilaan suorittamista musiikin laajasta oppimäärästä
- rehtorin allekirjoitus ja oppilaitoksen leima
- todistukseen merkitään ministeriön myöntämän koulutuksen järjestämisluvan päivämäärä sekä päivämäärä, jolloin koulutuksen järjestäjä on hyväksynyt musiikin perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman
- merkintä, että koulutus on toteutettu Opetushallituksen päättämien taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti

Musiikin perusopetuksen laajan oppimäärän päättötodistus voi sisältää liitteitä.

Osallistumistodistus suoritetuista osaopinnoista

Oppilaalle annetaan pyydettyessä osallistumistodistus suorittamistaan musiikin perusopetuksen laajan oppimäärän opinnoista, jos opinnot keskeytyvät tai oppilas tarvitsee niitä muusta syystä. Osallistumistodistus voi sisältää liitteitä.